

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (četvrto vijeće)

24. studenoga 2021.*

„Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv Sirije – Zamrzavanje financijskih sredstava – Pogreške u ocjeni – Proporcionalnost – Pravo vlasništva – Pravo na obavljanje gospodarske djelatnosti – Zlouporaba ovlasti – Obveza obrazlaganja – Prava obrane – Pravo na pošteno suđenje”

U predmetu T-256/19,

Bashar Assi, sa stalnom adresom u Damasku (Sirija), kojeg zastupa L. Cloquet, *avocat*,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju S. Kyriakopoulou i V. Piessevaux, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za poništenje Provedbene odluke Vijeća (ZVSP) 2019/87 od 21. siječnja 2019. o provedbi Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2019., L 18 I, str. 13.), Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2019/85 od 21. siječnja 2019. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2019., L 18 I, str. 4.), Odluke Vijeća (ZVSP) 2019/806 od 17. svibnja 2019. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2019., L 132, str. 36. i ispravak SL 2019., L 234, str. 31.), Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2019/798 od 17. svibnja 2019. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2019., L 132, str. 1. i ispravak SL 2019., L 234, str. 31.), Odluke Vijeća (ZVSP) 2020/719 od 28. svibnja 2020. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2020., L 168, str. 66.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2020/716 od 28. svibnja 2020. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2020., L 168, str. 1.) u dijelu u kojem se ti akti odnose na tužitelja,

OPĆI SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: S. Gervasoni, predsjednik, L. Madise i J. Martín y Pérez de Nanclares (izvjestitelj), suci,

tajnik: L. Ramette, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 22. listopada 2020.,

* Jezik postupka: engleski

donosi sljedeću

Presudu¹

Okolnosti spora i činjenice nastale nakon podnošenja tužbe

[omissis]

- 12 Provedbenom odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/87 od 21. siječnja 2019. o provedbi Odluke 2013/255 (SL 2019., L 18 I, str. 13.) i Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2019/85 od 21. siječnja 2019. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 (SL 2019., L 18 I, str. 4.) (u daljnjem tekstu zajedno: prvotni akti) tužiteljevo ime uvršteno je u redak 270. tablice A popisa osoba, subjekata i tijela na koje se odnose mjere ograničavanja koje se nalaze u Prilogu I. Odluci 2013/255 i Prilogu II. Uredbi br. 36/2012 (u daljnjem tekstu zajedno: predmetni popisi) uz navođenje sljedećih razloga:

„Vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji, s interesima i aktivnostima u različitim sektorima sirijskoga gospodarstva, uključujući njegove funkcije osnivačkog partnera aviokompanije Fly Aman i predsjednika upravnog vijeća društva ‚Aman [Dimashq]’, zajedničkog pothvata koji je uključen u izgradnju kompleksa Marota City, luksuznog stambenog i komercijalnog kompleksa koji ima potporu režima. Assi ima koristi od režima i/ili podupire režim u okviru svoje funkcije predsjednika upravnog vijeća društva ‚Aman [Dimashq]’.”

[omissis]

- 16 Vijeće je 17. svibnja 2019. donijelo Odluku (ZVSP) 2019/806 o izmjeni Odluke 2013/255 (SL 2019., L 132, str. 36. i ispravak SL 2019., L 234, str. 31.), kojom je primjena potonje odluke produljena do 1. lipnja 2020., te je istog dana donijelo i Provedbenu uredbu (EU) 2019/798 o provedbi Uredbe br. 36/2012 (SL 2019., L 132, str. 1. i ispravak SL 2019., L 234, str. 31.; u daljnjem tekstu zajedno: akti o zadržavanju iz 2019.). Tužiteljevo ime zadržano je u retku 270. tablice A predmetnih popisa na temelju razloga istovjetnih onima iz prvotnih akata (u daljnjem tekstu: razlozi iz 2019.).

[omissis]

- 21 Vijeće je 28. svibnja 2020. donijelo Odluku (ZVSP) 2020/719 o izmjeni Odluke 2013/255 (SL 2020., L 168, str. 66.), kojom je primjena potonje odluke produljena do 1. lipnja 2021., i Provedbenu uredbu (EU) 2020/716 o provedbi Uredbe br. 36/2012 (SL 2020., L 168, str. 1.; u daljnjem tekstu zajedno: akti o zadržavanju iz 2020.). Tužiteljevo ime zadržano je u retku 270. tablice A predmetnih popisa zbog razloga koji su djelomično različiti od onih navedenih u aktima o zadržavanju iz 2019. (u daljnjem tekstu: razlozi iz 2020.). Vijeće je donošenje mjera ograničavanja u odnosu na tužitelja opravdalo navođenjem sljedećih razloga:

„Vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji, s interesima i aktivnostima u različitim sektorima sirijskoga gospodarstva, uključujući njegove funkcije osnivačkog partnera aviokompanije Fly Aman i, do svibnja 2019., predsjednika upravnog odbora društva ‚Aman [Dimashq]’, zajedničkog pothvata uključenog u izgradnju kompleksa Marota City, luksuznog stambenog i komercijalnog

¹ Navedene su samo one točke presude za koje Opći sud smatra da ih je korisno objaviti.

kompleksa koji ima potporu režima. Svojim poslovnim aktivnostima Assi ostvaruje koristi od režima i/ili ga podupire. [Dana] 30. [siječnja] 2020. osnovao je društvo Aman Facilities sa Samerom Fozom i u njegovo ime.”

[omissis]

Postupak i zahtjevi stranaka

- 23 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 15. travnja 2019. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak za poništenje prvotnih akata u dijelu u kojem se odnose na njega.
- 24 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 30. srpnja 2019. tužitelj je na temelju članka 86. Poslovnika Općeg suda prilagodio tužbu na način da se njome zahtijeva i poništenje akata o zadržavanju iz 2019. u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega. Tužitelj je također ponovio dijelove tužbenog zahtjeva iz tužbe.
- 25 Vijeće je 8. kolovoza 2019. tajništvu Općeg suda podnijelo odgovor na tužbu i očitovanje o prvom podnesku za prilagodbu tužbe.
- 26 Replika je podnesena 1. listopada 2019.
- 27 Odlukom od 17. listopada 2019. predsjednik Općeg suda dodijelio je, na temelju članka 27. stavka 3. Poslovnika, predmet novom sucu izvjestitelju, koji je raspoređen u četvrto vijeće.
- 28 Odgovor na repliku podnesen je 8. siječnja 2020.
- 29 Pisani dio postupka zatvoren je 8. siječnja 2020.
- 30 U okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih člankom 89. stavkom 3. točkom (a) Poslovnika, Opći sud je 22. srpnja 2020. zatražio od Vijeća da odgovori na niz pitanja. Vijeće je na ta pitanja odgovorilo u određenom roku.
- 31 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 13. kolovoza 2020. tužitelj je na temelju članka 86. Poslovnika Općeg suda po drugi puta prilagodio tužbu na način da se njome zahtijeva i poništenje akata o zadržavanju iz 2020. u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega. Tužitelj je također ponovio dijelove tužbenog zahtjeva iz tužbe i prvog podneska kojim se provodi prilagodba te je iznio nove argumente.
- 32 Dana 2. listopada 2020. Vijeće se očitovalo o drugom podnesku kojim se provodi prilagodba tužbe.
- 33 Opći sud na raspravi 22. listopada 2020. saslušao je izlaganja stranaka i njihove odgovore na pitanja koja im je postavio.
- 34 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
  - poništi prvotne akte, akte o zadržavanju iz 2019. i akte o zadržavanju iz 2020. (u daljnjem tekstu zajedno: pobijani akti) u dijelu u kojem se odnose na njega,
  - naloži Vijeću snošenje troškova.

- 35 Vijeće od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu,
  - naloži tužitelju snošenje troškova,
  - podredno, u slučaju da Opći sud poništi pobijane akte u dijelu u kojem se odnose na tužitelja, naloži zadržavanje na snazi učinaka Provedbene odluke 2019/87 kao i odluka 2019/806 i 2020/719 u dijelu u kojem se odnose na tužitelja sve dok ne stupi na snagu poništenje provedbenih uredbi 2019/85, 2019/798 i 2020/716 u dijelu u kojem se odnose na tužitelja.

Pravo

[omissis]

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreškama u ocjeni

- 82 Kao prvo, tužitelj osporava da je vodeća poslovna osoba koja djeluje u Siriji. U tom pogledu on osporava dokaze koje je Vijeće iznijelo radi uvrštenja njegova imena na predmetne popise. Konkretno, tužitelj ističe da je on samo zaposlenik kojeg zapošljava društvo Aman Holding JSC. Priznaje da je u okviru svojih dužnosti bio zadužen predstavljati društvo Aman Holding u upravi društva Aman Damascus JSC (u daljnjem tekstu: Aman Dimashq) te je obavljao funkciju predsjednika uprave potonjeg društva. Međutim, tvrdi da je podnio ostavku na svoje radno mjesto u društvu Aman Holding i da stoga u okviru svojih dužnosti člana uprave društva Aman Dimashq on više ne predstavlja prvonavedeno društvo. U tom pogledu ističe da društvo Aman Dimashq nije zajednički pothvat koji koristi potporu režima i da u okviru projekta Marota City nije iskorištavao izvlaštena zemljišta koja pripadaju osobama koje su zbog sukoba u Siriji raseljene te im je onemogućen povratak u njihove domove. Tužitelj u replici ističe da zemljišta na kojima će se razvijati projekt Marota City nisu bila poprište sukoba između oporbenih i režimskih snaga te da četvrti Damaska (Sirija) koje se nalaze u tom području nikad nisu bile uništene tijekom oružanog sukoba koji je u tijeku u Siriji. Naposljetku, on poriče vlasništvo ikakvog udjela u zajedničkom pothvatu Aman Dimashq. Usto, tužitelj osporava, s jedne strane, da je vlasnik udjela u društvu Fly Aman i, s druge strane, da je osnivački partner tog društva s obzirom na to da je bio zamijenjen kao osnivač i dioničar prije nego što je osnivanje navedenog društva proizvelo svoje učinke.
- 83 Kao drugo, u pogledu akata o zadržavanju iz 2020. tužitelj osporava novi razlog za uvrštenje svojeg imena i u tom smislu tvrdi da ga njegovo svojstvo unutar društva Aman Facilities OPLLC ne čini vodećom poslovnom osobom koja djeluje u Siriji jer to društvo ima mali kapital i ograničeno poslovanje. Usto, Aman Facilities nije ni podružnica ni društvo kći društva Aman Holding te ga ni to potonje društvo ni S. Foz ne podupiru.
- 84 Kao treće, tužitelj osporava da je povezan sa sirijskim režimom.
- 85 Kao četvrto, tužitelj tvrdi da se ni u jednom od dokumenata iz dokumenta WK 50/2019 INIT ne upućuje na njegovu navodnu povezanost sa sirijskim režimom, nego da se ti dijelovi uglavnom odnose na S. Foza.
- 86 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.

Uvodna razmatranja

[omissis]

- 94 Valja podsjetiti, kao što to proizlazi iz točaka 50. i 51. ove presude, na to da se uvrštenje tužiteljeva imena temelji, s jedne strane, na kriteriju utvrđenom u članku 27. stavku 2. točki (a) i članku 28. Odluke 2013/255, kako je izmijenjena Odlukom 2015/1836, i u članku 15. stavku 1.a točki (a) Uredbe br. 36/2012, kako je izmijenjena Uredbom 2015/1828 (kriterij vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji), i, s druge strane, na kriteriju definiranom u članku 27. stavku 1. i članku 28. navedene odluke i u članku 15. stavku 1. točki (a) navedene uredbe (kriterij povezanosti s režimom).

[omissis]

Status vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji

- 115 Valja provjeriti zadovoljavaju li svi dokazi koje je podnijelo Vijeće teret dokazivanja, koji na temelju sudske prakse navedene u točki 89. ove presude leži na njemu, i stoga predstavlja skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija kako bi se potkrijepio prvi razlog za uvrštenje.
- 116 U tom je pogledu Vijeće smatralo da je tužitelj zbog svojih interesa i aktivnosti u različitim sektorima sirijskoga gospodarstva vodeća poslovna osoba koja djeluje u Siriji. Što se tiče prvotnih akata i akata o zadržavanju iz 2019., dokazi koje je Vijeće podnijelo u dokumentu WK 50/2019 INIT odnose se na tri djelatnosti, odnosno na tužiteljev status osnivačkog partnera zračnog prijevoznika Fly Aman, zatim na njegov položaj predsjednika uprave društva Aman Dimashq, koje je zajednički pothvat koji djeluje u projektu Marota City, i naposljetku na njegove funkcije u okviru društva Aman Holding koje su povezane s njegovim prethodno navedenim statusom predsjednika uprave. Akti o zadržavanju iz 2020. uz gore navedene aktivnosti sadržavaju i dodatne dokaze koje je Vijeće podnijelo u dokumentu WK 3599/2020 REV 1, kojima se navodi da je tužitelj sa S. Fozom i za njegov račun osnovao društvo Aman Facilities.
- 117 Stoga valja ispitati svaki od tih elemenata.

– Status osnivačkog partnera društva Fly Aman

- 118 Što se tiče razloga navedenog u pobijanim aktima koji se odnosi na status osnivačkog partnera društva Fly Aman, iz dokaza s internetskih stranica „Aliqtisadi“, „Eqtsad News“ i „7al.net“ proizlazi da je tužitelj osnivački partner društva Fly Aman. Usto, na internetskoj stranici „7al.net“ precizira se da je sirijsko Ministarstvo unutarnje trgovine i zaštite potrošača potvrdilo statute društva Fly Aman, čijih 10 % udjela pripada tužitelju.
- 119 U tom pogledu, s jedne strane, tužitelj osporava vlasništvo udjela u društvu Fly Aman i tvrdi da bi ono u svakom slučaju bilo manjinsko. U prilog svojoj tvrdnji on podnosi prvu verziju statuta društva Fly Aman od 22. veljače 2018., koju je potpisala sirijska uprava za poduzeća, i potvrdu o registraciji društva Fly Aman od 28. svibnja 2018. S druge strane, tužitelj osporava da je osnivač društva Fly Aman i tvrdi da ga je društvo B zamijenilo kao osnivačkog člana prije nego što je osnivanje tog društva proizvelo svoje učinke.

120 Valja istaknuti da se u potvrdi o registraciji društva Fly Aman od 28. svibnja 2018. navodi da su osnivači poduzetnika Al Zoubi i društvo B. Usto, iz toga proizlazi da je društvo B uz Al Zoubija dioničar društva Fly Aman. Nasuprot tomu, u njemu nije navedeno tužiteljevo ime. Međutim, prva verzija statuta društva Fly Aman od 22. veljače 2018. koju je potpisala sirijska uprava za poduzeća utvrđuje tužitelja kao osnivača i partnera u društvu Fly Aman te navodi da on ima vlasništvo 10 % kapitala poduzetnika. U tom pogledu valja napomenuti da tužitelj nije dokazao da statuti društva Fly Aman od 22. veljače 2018. nisu proizveli pravne učinke u razdoblju od datuma njihova donošenja do datuma potvrde o registraciji od 28. svibnja 2018., s obzirom na činjenicu da društvo nije bilo osnovano iako je sirijska uprava za poduzeća potvrdila njegove statute. Tužitelj je na raspravi ipak potvrdio da nije bila riječ o prvoj verziji, nego o konačnim statutima društva Fly Aman, u očekivanju registracije pri sirijskoj upravi za poduzeća. Naposljetku, tužitelj priznaje da nije podnio dokaz u vezi s prijenosom svojeg vlasničkog udjela na društvo B, koje je u potvrdi o registraciji od 28. svibnja 2018. utvrđeno kao osnivački partner. Međutim, valja podsjetiti na to da je tužiteljevo ime uvršteno na predmetne popise zbog njegova statusa osnivačkog partnera u zračnom prijevozniku Fly Aman, a ne kao njegova običnog dioničara. U svakom slučaju, tužitelj je u svojim pismenima proturječan jer, iako osporava da je dioničar, priznaje da je jedan od njih tvrdeći da je samo manjinski dioničar. Osim toga, što se tiče akata o zadržavanju iz 2020., valja dodati da se u dokazima koji potječu s internetskih stranica „Aliqtisadi” i „Eqtsad News”, koji se navode u dokumentu WK 3599/2020 REV 1, navodi da je tužitelj osnivački partner društva Fly Aman.

121 Iz prethodno navedenog proizlazi da tužitelj nije uspio dovesti u pitanje razlog prema kojem je on bio osnivački partner društva Fly Aman prilikom njegova osnivanja 22. veljače 2018. Stoga je opravdan razlog uvrštenja iz pobijanih akata koji se odnosi na činjenicu da je tužitelj osnivački partner zračnog prijevoznika Fly Aman.

– *Status predsjednika uprave društva Aman Dimashq*

[omissis]

127 Drugo, što se tiče akata o zadržavanju iz 2020., valja napomenuti da je u pogledu razloga koji se odnosi na tužiteljev status predsjednika uprave društva Aman Dimashq Vijeće zadržalo tužiteljevo ime na predmetnim popisima navodeći upravo datum ostavke koji je navela dotična osoba, odnosno svibanj 2019. To znači da je Vijeće smatralo dokazanom činjenicom da tužitelj od svibnja 2019. više nije bio predsjednik uprave društva Aman Dimashq.

128 Međutim, iz sudske prakse proizlazi da okolnost da je osoba prestala obnašati svoje funkcije u okviru neke strukture ne znači sama po sebi da su te bivše funkcije nebitne jer su prošle aktivnosti te osobe mogle utjecati na njezino postupanje. Sudskom praksom je doduše pojašnjeno da prijašnje funkcije osobe, promatrane zasebno, ne mogu opravdati uvrštenje imena te osobe na predmetne popise. Ako Vijeće namjerava donijeti zaključak na temelju prošlih aktivnosti navedene osobe, ono je naime dužno iznijeti ozbiljne i dosljedne indicije na temelju kojih se može razumno zaključiti da ona održava veze sa strukturom koja ju je na dan donošenja pobijanog akta zapošljavala, što opravdava uvrštenje njezina imena na popise nakon prestanka njezinih aktivnosti u toj strukturi (vidjeti po analogiji presude od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće, T-42/12 i T-181/12, neobjavljenu, EU:T:2013:409, t. 64. i 65. i od 18. veljače 2016., Jannatian/Vijeće, T-328/14, neobjavljenu, EU:T:2016:86, t. 40.).

129 U ovom slučaju iz dokumenta WK 3599/2020 REV1 ne proizlazi da je Vijeće podnijelo ozbiljne i dosljedne indicije u smislu sudske prakse navedene u točki 128. ove presude, na temelju kojih se razumno može zaključiti da tužitelj održava veze sa strukturom koja ga je zapošljavala na dan donošenja pobijanog akta. Tako dokument WK 3599/2020 REV1 ne sadržava nijedan dokaz kojim bi se unatoč tužiteljevoj ostavci u svibnju 2019. moglo opravdati zadržavanje tog navoda u razlozima za uvrštenje. Konkretno, Vijeće ne objašnjava niti dokazuje na koji način činjenica da je tužitelj bio predsjednik uprave društva Aman Dimashq do svibnja 2019. opravdava da se na dan donošenja akata o zadržavanju iz 2020. poziva na taj dokaz radi utvrđivanja njegova statusa vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji. U tom pogledu Vijeće nije dokazalo da tužitelj održava posebne veze s društvom Aman Dimashq. Također treba istaknuti da je Vijeće na raspravi priznalo da je tužitelj napustio svoje funkcije podnošenjem ostavke te je samo uputilo na njegove druge poslovne aktivnosti koje zbog svoje važnosti opravdavaju njegovu kvalifikaciju kao vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji.

130 Stoga valja zaključiti da se u pogledu akata o zadržavanju iz 2020. Vijeće nije moglo pozivati na razlog koji se odnosi na tužiteljev status predsjednika uprave društva Aman Dimashq do svibnja 2019. kako bi dokazalo njegov status vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji.

– *Sudjelovanje tužitelja, kao predsjednika uprave društva Aman Dimashq, koje je pak aktivni zajednički pothvat za izgradnju projekta Marota City, u luksuznom stambenom i komercijalnom kompleksu koji ima potporu sirijskog režima*

[omissis]

135 Drugo, što se tiče razloga koji se nalaze u aktima o zadržavanju iz 2020., dovoljno je utvrditi da, s obzirom na to da je u točki 130. ove presude utvrđeno da Vijeće nije moglo radi dokazivanja tužiteljeva statusa vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji prihvatiti razlog koji se odnosi na njegovo svojstvo predsjednika uprave društva Aman Dimashq do svibnja 2019., ono *a fortiori* ne može prihvatiti njegovo sudjelovanje u tom svojstvu u projektu Marota kako bi dokazalo navedeni status.

– *Status zaposlenika društva Aman Holding*

[omissis]

138 Drugo, u okviru ispitivanja zakonitosti akata o zadržavanju iz 2020., valja podsjetiti na to da tužitelj više nije bio predsjednik uprave društva Aman Dimashq, kao što je to Opći sud utvrdio u točki 130. ove presude.

139 Usto, iz spisa proizlazi da je tužitelj bio zadržan na svojem radnom mjestu u društvu Aman Holding tijekom otprilike godinu dana nakon datuma njegove ostavke. Štoviše, u odgovoru na pitanje Općeg suda koje je postavljeno na raspravi tužitelj je pojasnio da je njegova plaća bila smanjena za polovicu. Konkretno, njegov ugovor o radu sklopljen s društvom Aman Holding propisivao je da su njegovi mjesečni primici od rada 1 250 000 SYP (otprilike 2526,60 eura). Osim toga, tužitelj ističe da on više nije toliko uključen u projekte društva Aman Holding, s obzirom na činjenicu da nadzire manje projekata. K tome, tužitelj je u svojim pismenima naveo, kao što je to potvrđeno na raspravi, da je od društva Aman Holding zatražio odobrenje osnivanja društva Aman Facilities s obzirom na to da je od društva Aman Holding ostvarivao primitke, a namjeravao se koristiti tvrtkom sličnom tvrtki Aman Holding, što upućuje na to da nije imao potpunu slobodu

u vođenju svojeg poduzetničkog projekta na način kako je to namjeravao. Naposljetku, tužitelj je istaknuo da mu je društvo Aman Holding pomoglo u pronalaženju odvjetnika te da ono snosi njegove troškove u okviru tužbe protiv spornih mjera ograničavanja.

140 Iz toga proizlazi da tužitelj doista održava veze s društvom Aman Holding, ali da su se one znatno promijenile u usporedbi s onima koje su postojale u trenutku donošenja prvotnih akata i akata o zadržavanju iz 2019. Naime, tužitelj tvrdi, a da Vijeće to ne osporava, da više ne nadzire projekt i da mu je društvo Aman Holding dopustilo zadržavanje tog radnog mjesta dok ne pronade drugi izvor prihoda. Usto, budući da tužitelj više nije bio izvršni direktor društva Aman Holding, nego njegov običan zaposlenik, ne može se prihvatiti da su ga njegove aktivnosti u tom društvu činile vodećom poslovnom osobom. Prema tome, valja zaključiti da se Vijeće nije moglo u pogledu akata o zadržavanju iz 2020. pozivati na tužiteljev status zaposlenika u društvu Aman Holding kako bi dokazalo njegov status vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji.

– *Status osnivačkog člana društva Aman Facilities sa S. Fozom i za njegov račun*

141 Što se tiče novog razloga iz akata o zadržavanju iz 2020., valja istaknuti da tužitelj priznaje da je osnovao društvo Aman Facilities s obzirom na poteškoće u pronalaženju zaposlenja nakon što je Vijeće donijelo prvotne akte i akte o zadržavanju iz 2019.

142 Prvo, valja napomenuti da datum osnivanja društva Aman Facilities naveden u razlozima na kojima se temelje akti o zadržavanju iz 2020. ne odgovara datumu koji navodi tužitelj u drugom podnesku kojim se vrši prilagodba tužbe. Naime, u navedenim razlozima navodi se da je društvo osnovano 30. siječnja 2020., što je potvrđeno člankom s internetske stranice „Aliqtisadi”. Nasuprot tomu, tužitelj navodi da je društvo osnovano u svibnju 2019., samo nekoliko dana prije njegove stvarne ostavke na njegovo mjesto izvršnog direktora u društvu Aman Holding, odnosno 28. svibnja 2019. Usto, prema potvrdi o registraciji društva Aman Facilities, koju je podnio tužitelj, društvo je osnovano 23. svibnja 2019. Naposljetku, potvrdom koju je izdala Syria International Islamic Bank također se potvrđuje da je osnivanje provedeno prije 30. siječnja 2020. s obzirom na to da je vraćanje zajma dodijeljenog za osnivanje tog društva započelo 10. studenoga 2019. Međutim, ta razlika u datumu nije takve naravi da utječe na zakonitost akata o zadržavanju iz 2020. jer je, čak i pod pretpostavkom da je Vijeće utvrdilo pogrešan datum, činjenica da tužitelj priznaje da je to društvo on osnovao prije donošenja navedenih akata.

143 Drugo, iz članka s internetske stranice „Aliqtisadi” proizlazi da društvo Aman Facilities posluje u sektoru turizma i pružanja hotelskih usluga. U tom se članku navodi da se to društvo bavi sljedećim djelatnostima: upravljanje hotelima, privatnim smještajem i objektima namijenjenima turizmu, uslugama ili upravljanju te djelatnostima savjetovanja u području turizma i usluga. Tužitelj tvrdi da društvo Aman Facilities pruža usluge čišćenja i sterilizacije određenim poduzećima i objektima, što može uključivati hotele, ali ipak osporava da to društvo obavlja ili razvija hotelijerske i turističke djelatnosti. U prilog svojem argumentu navodi dva ugovora o pružanju usluga čiji predmet potvrđuje da društvo Aman Facilities pruža usluge čišćenja i sterilizacije hotela. Tužitelj također podnosi potvrdu o registraciji društva Aman Facilities od 22. siječnja 2020. kojom se, međutim, potvrđuje opis djelatnosti društva Aman Facilities kako je navedeno u članku „Aliqtisadi”. Stoga dva ugovora o pružanju usluga i potvrda o registraciji društva Aman Facilities ne dovode u pitanje popis djelatnosti navedenih u članku „Aliqtisadi” i time relevantnost navedenog članka.

- 144 Treće, što se tiče dijela razloga iz 2020. u kojem se navodi da je tužitelj osnovao društvo Aman Facilities sa S. Fozom i za njegov račun, valja istaknuti da je Vijeće podnijelo samo jedan članak s internetske stranice „Eqtsad News”, naslovljen „Bashar Assi, novi operativac S. Foza za ulaganja”, u kojem se spominju postojeće veze između S. Foza i tužitelja. Prema tom članku, S. Foz pod tužiteljevim imenom osniva nova društva. Upravo je u okviru te suradnje tužitelj dobio odobrenje sirijskog Ministarstva unutarnje trgovine i zaštite potrošača za osnivanje društva Aman Facilities.
- 145 Valja istaknuti da je tužitelj po tom pitanju podnio izjavu pod prisegom, koju je 13. kolovoza 2020. sastavila odgovorna osoba u društvu Syria International Islamic Bank, kojom se dokazuje postojanje zajma u iznosu od 20 milijuna SYP-a (oko 26 000 eura), koji je odobren tužitelju kao i plan povrata tog kredita, koji počinje 10. studenoga 2019. Tužitelj navodi da se tim bankovnim zajmom financirao dio osnivanja društva Aman Facilities, dok je drugi dio bio financiran njegovim privatnim sredstvima. U tom je pogledu Vijeće na raspravi navelo da se ne može isključiti da je tužitelj imao druge izvore financiranja, posredstvom S. Foza ili druge banke, iako je ono priznalo da nema nikakav dokaz kako bi potkrijepilo svoj navod.
- 146 Iz prethodno navedenog proizlazi da je tužitelj dokazao, a da to Vijeće nije uspješno osporilo, da je u svoje ime uzeo zajam kako bi osnovao društvo Aman Facilities. Isto tako, iz članka s internetske stranice „Eqtsad News” proizlazi da je tužitelju odobrenje za osnivanje navedenog društva dalo sirijsko Ministarstvo unutarnje trgovine i zaštite potrošača. Nasuprot tomu, iz toga ne proizlazi da su društvo Aman Facilities službeno osnovali tužitelj i S. Foz.
- 147 Četvrto, Vijeće se na raspravi pozvalo na sličnost koja postoji između tvrtke Aman Holding i tvrtke Aman Facilities kako bi naglasilo postojeću vezu između S. Foza i tužitelja i tako dokazalo da je društvo Aman Facilities zapravo osnovano za račun S. Foza. Tužitelj pak opravdava taj izbor kao prednost u svrhu marketinga kako bi stekao vidljivost i razvoj svojih djelatnosti koristeći prestiž društva Aman Holding.
- 148 U tom je pogledu dovoljno utvrditi da okolnost da tvrtke tih dvaju društava imaju zajednički pojam „Aman” ne može biti dovoljan dokaz kao takav da bi se dokazalo da je društvo Aman Facilities osnovano sa S. Fozom i za njegov račun. Isto tako, iako je tužitelj naveo da je odabrao tvrtku Aman Facilities kako bi iskoristio ugled društva Aman Holding, ni iz jednog dokaza sadržanog u dokumentu WK 3599/2020 REV 1 ne proizlazi da je društvo Aman Facilities tako imenovano zbog njegove povezanosti s društvom Aman Holding, niti da je S. Foz odobrio takvo postupanje.
- 149 Peto, nijedan dokaz iz dokumenta WK 3599/2020 REV 1 ne dokazuje da S. Foz, pa čak ni društvo Aman Holding, ima koristi od poslovanja društva Aman Facilities.
- 150 Naposljetku, šesto, iako iz spisa proizlazi da je S. Foz vlasnik društva Aman Holding, važno je napomenuti da se razlozi za uvrštenje na popis akata o zadržavanju iz 2020. odnose na vezu koja postoji između društva Aman Facilities i S. Foza te ne spominju vezu između društava Aman Holding i Aman Facilities.
- 151 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da, iako tužitelj priznaje da je osnovao društvo Aman Facilities, nije moguće tvrditi da je osnivanjem navedenog društva djelovao za račun S. Foza. Iz sudske prakse proizlazi da je Vijeće, uzimajući u obzir situaciju u Siriji, ispunilo teret dokazivanja koji je na njemu ako sudu Unije podnese dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija koje omogućuju dokazivanje postojanja dovoljne povezanosti između osobe na koju se primjenjuje mjera zamrzavanja financijskih sredstava i režima protiv kojeg se bori (presuda od

21. travnja 2015., Anboubu/Vijeće, C-605/13 P, EU:C:2015:248, t. 52.). U tom smislu jedini dokaz koji je Vijeće podnijelo kako bi dokazalo osnovanost novog razloga za uvrštenje ne ispunjava zahtjeve koji proizlaze iz te sudske prakse, osobito s obzirom na to da je tužitelj podnio suprotne dokaze i argumente.

– *Zaključak o tužiteljevu statusu vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji*

[omissis]

- 170 Kao drugo, što se tiče akata o zadržavanju iz 2020., iz prethodno navedenog proizlazi da je Vijeće podnijelo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može utvrditi da je tužitelj bio osnivački partner društva Fly Aman i da je osnovao društvo Aman Facilities. Nasuprot tomu, Vijeće nije dokazalo prevladavajuću ulogu tužitelja u društvu Aman Holding, kao što to proizlazi iz točaka 139. i 140. ove presude. Isto tako, Vijeće nije podnijelo dokaz da je društvo Aman Facilities osnovano sa S. Fozom i za njegov račun. Naposljetku, Vijeće je pogrešno donijelo zaključak na temelju tužiteljeva statusa predsjednika uprave društva Aman Dimashq do svibnja 2019. i njegova sudjelovanja s te osnove u projektu Marota City.
- 171 Međutim, s jedne strane, valja utvrditi da, kao što to proizlazi iz članka internetske stranice „Eqtsad News”, društvo Fly Aman još uvijek ne posluje. Tužitelj je također ustvrdio, a da ga Vijeće u tom pogledu nije osporavalo, da društvo Fly Aman još uvijek nije operativno. S druge strane, tužitelj potvrđuje da je osnovao društvo Aman Facilities. Međutim, osnivanje društva Aman Facilities, čiji je predmet poslovanja opisan u točki 143. ove presude, nije dovoljan element na kojem se samom može zaključiti o statusu vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji. Tužitelj je usto na raspravi u odgovoru na pitanje Općeg suda pojasnio da je to društvo zapošljavalo vrlo malen broj zaposlenika, najviše pet, što Vijeće nije osporavalo. U takvim se okolnostima ne može smatrati da je Vijeće prilikom donošenja akata o zadržavanju iz 2020. u dovoljnoj mjeri dokazalo status vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji.
- 172 Prema tome, prvi razlog za uvrštenje nije dovoljno potkrijepljen što se tiče akata o zadržavanju iz 2020. pa valja ispitati drugi razlog za uvrštenje.

Povezanost sa sirijskim režimom

- 173 Važno je istaknuti da se, kao što to proizlazi iz akata o zadržavanju iz 2020., drugi razlog za uvrštenje odnosi na potporu sirijskom režimu i na korist koju tužitelj ostvaruje od navedenog režima zbog svojih poslovnih aktivnosti.
- 174 Stoga valja utvrditi dotične poslovne aktivnosti.
- 175 Valja utvrditi da su poslovne aktivnosti zbog kojih Vijeće smatra da tužitelj podupire sirijski režim i da od njega ostvaruje koristi u biti iste kao i one zbog kojih ga je ono smatralo vodećom poslovnom osobom koja djeluje u Siriji.
- 176 U tom se pogledu ne može isključiti da se za određenu osobu razlozi za uvrštenje podudaraju u određenoj mjeri, u smislu da se osoba može smatrati vodećom poslovnom osobom koja djeluje u Siriji te da u okviru svojih aktivnosti ostvaruje koristi od sirijskog režima ili da ga njima podupire. To upravo proizlazi iz toga što su, kao što je to utvrđeno u uvodnoj izjavi 6. Odluke 2015/1836, bliska povezanost te kategorije osoba sa sirijskim režimom i njihova podrška tom režimu jedan

od razloga zbog kojih je Vijeće odlučilo uspostaviti tu kategoriju. Međutim, čak i u tom slučaju, radi se o različitim kriterijima (presuda od 23. rujna 2020., Kaddour/Vijeće, T-510/18, EU:T:2020:436, t. 77.).

- 177 Međutim, prvo, iz zaključaka iz točaka 130. i 135. ove presude valja utvrditi da se ne može smatrati da tužitelj zbog svojeg statusa ostvaruje koristi od sirijskog režima niti da ga podupire zbog svojeg sudjelovanja u projektu Marota City s obzirom na to da on na dan donošenja akata o zadržavanju iz 2020. nije bio predsjednik uprave društva Aman Dimashq.
- 178 Drugo, u točki 121. ove presude utvrđeno je da je tužitelj osnivački partner društva Fly Aman. Međutim, tužitelj tvrdi da društvo Fly Aman nije operativno. U tom pogledu valja utvrditi da iz članka s internetske stranice „Eqtsad News” proizlazi da društvo Fly Aman još uvijek ne posluje. Ni iz jednog dokaza sadržanog u dokumentima WK 50/2019 INIT i WK 3599/2020 REV 1 ne proizlazi da je tužitelj u svojstvu osnivačkog partnera navedenog društva ostvarivao koristi od sirijskog režima niti da ga je podupirao. Točno je da je, prema internetskoj stranici „7al.net”, sektor civilnog zrakoplovstva u Siriji bio izložen velikim poteškoćama s obzirom na vojne operacije koje su dovele do obustave turističkog prometa i prestanka pružanja usluga u određenim zračnim lukama. Međutim, Vijeće se u svojim podnescima nije pozvalo na to razmatranje kako bi opravdalo moguću vezu između osnivanja društva i sirijskog režima.
- 179 Treće, iako iz točke 139. ove presude proizlazi da tužitelj održava veze s društvom Aman Holding, ni iz jednog dokaza sadržanog u dokumentima WK 50/2019 INIT i WK 3599/2020 REV 1 ne proizlazi da tužitelj u tom svojstvu ostvaruje koristi od sirijskog režima ili da ga podupire. U tom je pogledu tužitelj istaknuo da više ne nadzire projekt u društvu Aman Holding. Konkretno, podnio je dokaz da je zamijenjen u okviru svoje funkcije izvršnog direktora društva Aman Holding i imenovanog predsjednika uprave društva Aman Dimashq. On je obrazložio da je privremeno zadržao status zaposlenika dok ne pronađe drugi izvor prihoda. Također, potpora i korist koju tužitelj prima od svojeg bivšeg poslodavca ne predstavljaju izravan dokaz da on podupire sirijski režim ili da ostvaruje korist od njega.
- 180 Naposljetku, četvrto, što se tiče društva Aman Facilities, iako iz točke 146. ove presude proizlazi da je tužitelj dobio odobrenje sirijskog Ministarstva unutarnje trgovine i zaštite potrošača za njegovo osnivanje, sama činjenica osnivanja društva, koje ima ograničen broj zaposlenika, ne može biti dovoljna da bi se smatralo da tužitelj ostvaruje korist od sirijskog režima i da ga podupire. U tom pogledu internetska stranica „Eqtsad News” upućuje na veze koje postoje između tužitelja i S. Foza jer se potonji koristio tužiteljevim imenom kako bi osnovao nova društva, među kojima i društvo Aman Facilities. Međutim, taj dokaz nije potkrijepljen drugim dokazima sadržanima u dokumentu WK 3599/2020 REV 1. Usto, valja istaknuti da nijedan element iz dokumenta WK 3599/2020 REV 1 ne omogućuje zaključak da tužitelj konkretno podupire sirijski režim posredstvom društva Aman Facilities.
- 181 Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, valja utvrditi da drugi razlog uvrštenja tužiteljeva imena na predmetne popise zbog njegove povezanosti sa sirijskim režimom nije dovoljno potkrijepljen, tako da zadržavanje tužiteljeva imena nije utemeljeno.
- 182 Slijedom navedenog, valja prihvatiti prvi tužbeni razlog u pogledu akata o zadržavanju iz 2020. i stoga ih poništiti u dijelu u kojem se odnose na tužitelja, pri čemu nije potrebno ispitati četvrti, drugi i treći tužbeni razlog istaknute u prilog tužbi u pogledu tih akata.

[omissis]

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (četvrto vijeće),

proglašava i presuđuje:

- 1. Odluka Vijeća (ZVSP) 2020/719 od 28. svibnja 2020. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije i Provedbena uredba Vijeća (EU) 2020/716 od 28. svibnja 2020. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji poništavaju se u dijelu u kojem se ti akti odnose na Bashara Assija.**
- 2. U preostalom dijelu tužba se odbija.**
- 3. Vijeće Europske unije snosit će uz vlastite troškove i polovicu troškova B. Assija.**
- 4. B. Assi snosit će polovicu vlastitih troškova.**

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 24. studenoga 2021.

Potpisi